

gova suvremena likovna rješenja asociraju neminovno »kompjutorsku tehniku« današnjice.

Umberto Polenti je slikar i grafičar. Njegove izložene male slike, s naglašenim dekorativnim akcentom, djeluju poput skica za velike suvremene freske ili vitraje.

Arrigo Ranuncoli komponira na bazi jedva primjetljivih realističkih motiva pejzaža, koje dematerijalizira i svodi na dopadljive i svježe kompozicije (akvareli i tempere) s obilno korištenim sfumaturama.

Francesco Rossini po profesiji je inženjer i kemičar, a ujedno i izvan domovine poznati slikar. Njegova su ulja jedini izrazito figurativni radovi na izložbi. To su istaknuto »svijetli« pejzaži i marine na kojima prevladava bijelo i svjetlosivo, osobite grafičke čistoće.

Giuseppe Siminiato ne pripada mlađoj generaciji slikara, a u toku posljednja dva decenija stekao je brojna priznanja. Izložio je tempere s kompozicijama mrtvih priroda u osuvremenjenom duhu starih slikara mrtvih priroda. Naglašeni su efekti kompozicije i boje. Realni detalji postavljeni su pred apstraktnim pozadinama.

Valeriano Trubbiani je kipar i grafičar, dobitnik brojnih nagrada u objema granama djelovanja, među ostalim i prošlogodišnje Grand Prix na 3. bijenalu u Aleksandriji. Njegove su reprezentativne i narativne akvaforte svjesno rađene u duhu talijanske secesije, osobito sličnih ilustracija Dantea, iz početka ovoga stoljeća, pa i A. Beardleya. Ta tradicionalna, kulturno-literarna komponenta očita je, ali ujedno i suvremeni likovni, posebno grafički, pristup djelu. On npr. objekte moderne urbane civilizacije upleće u antičke kompozicije svojih grafika s izrazito povijesnim naslovima ili reminiscencijama »Morituri te salutant, Augustofaktura«, »Gladiatorfaktura«, »Laokonfaktura«, »Konstantinofaktura« i sl.

dubrovačka likovna kronika

mladen pejaković

Ne može se život književnosti prosuditi po broju napisanih knjiga ni muzički po količini notnoga teksta. Ni likovni život ne sastoji se od naslikanih slika i izloženih skulptura, pa se po množini jednih ili obilju drugih još ništa ne saznaje o bogatstvu likovnoga života. Tek je u ruci i glavi čitača u knjizi napisana misao — književnost, a notni zapis pred ispunjenom dvoranom — muzika. Bez sabranog čitača i naklonog općinstva knjiga je mrtva, a zvuci kao muzika nisu se ni rodili.

Nema produkcije bez reprodukcije, zova bez jeke i roditelja bez djece. Događaju se, doduše, otvaranja izložbi sa standardnim govorom pred standardnom publikom, pa je u toj zgodi količina lijepih riječi o umjetnosti slikanja i modeliranja u nekom omjeru prema lijepim glavama i lijepim frizurama upričćenim za tu zgodu. A zgodno su toj prigodi pridodani cocktaili, kao vrhunac i kraj i najduže pamtivi dio likovnoga događaja.

Kasnije, potom, slike ne vise na zidu galerije, gdje smo ih na otvaranju izložbe sreli, nego u jednoj potpunoj i konačnoj praznini.

Možda je samo ljetno, pa i dubrovački ljetni dani, negostoljubivo prema slici. Ljetno je antilikovno, jer je šareno i protuslikovno u načelu hitre promjene. Ako slika sabire, ljetno razmeće; ako slika zastavlja, ljetno požuruje; ako je slika kompozicija, ljetno je panorama. Slika je pogled, a ljetno razglednica.

Trebalo bi izmisliti slikarstvo dopusta, likovno hohotanje. Ferijalna umjetnost već postoji. Ljetni festivali su njena društvena institucija. Kupači nisu kupci nikoje umjetnosti. Uzalud slika pita ljetno: »Što da se radi?«

U toku prošlog ljeta održane su u Dubrovniku mnogobrojne izložbe. Veći ih je dio priređen u Umjetničkoj galeriji, a druge su se nizale u prizemnom i katnom predvorju Radničkoga doma. Bili su to većinom dubrovački slikari, a stigli su i mnogi drugi s raznih strana. Jedva da se može uspostaviti neki red u sjećanju na tu raznolikost.

umjetnička galerija

U ovoj galeriji ljetno je najavljeno izložbom radova Zvonka Lončarića, Ante Jakića i Mladena Pejakovića (28. V—10. VI 1970). Trojica umjetnika pokrenuli su prije šest godina Galeriju Rozario u dvorani Društva prijatelja dubrovačke starine, gdje su u ljetnim mjesecima izlagali svoje radove, kao i radove svojih gostiju (Lidije Salvaro, Hanibala Salvara, Pavla Štaltera, Zlatka Boureka i drugih). Izložbom u Dubrovačkoj galeriji označili su petu godišnjicu stalnog djelovanja u Dubrovniku. Kipar Lončarić izložio je skulpture iz oslikanog poliestera, koje je izlagao već na svojoj samostalnoj izložbi u Gradskoj galeriji suvremene umjetnosti u Zagrebu. Kipar Ante Jakić pokazao je svoj posljednji ciklus oblika u drvu, koncentriran na formu kugle i mogućih novih plastičkih probaja. Mladen Pejaković izložio je pokušaje s oblicima i polikromnim strukturama u umjetnim smolama.

U isto vrijeme održana je izložba francuske slikarice Yvette Feidt, koja je izložila više od stotinjak minijatura slikanih na pergameni na temu cvijeća i sjećanja na predloške orijentalnih minijatura.

Izložba Josipa Škerlja (12—26. VI 1970), koji pripada najmlađoj generaciji dubrovačkih slikara obuhvatila je plošne i prostorne oslikane objekte od drva. Radovi Josipa Škerlja poznati su s njegovih samostalnih izložbi u Zagrebu i Dubrovniku (1969). »Klasičnak jelove i kaširana na osvojljene i popovršina slikâ razrezana je na dilegnute daske spojene u razmacima. Boja je sirovo otvorena i plošno položena u iscrtanu siluetu. Duktus linije je secesijski, ali se prečesto osjeća još nesavladan akademski crtež. Erotske teme i asocijacije ispričane su ponekad ilustracijski, a u nekim radovima i bez potrebne mjere ukusa.

U suradnji sa zagrebačkom Galerijom Forum održana je izložba grafičkih listova Joana Miróa (6—25. VI 1970). Izložba je oglašena vrlo uspješnim plakatom i popraćena sadržajnim katalogom s reprodukcijama izloženih djela, djelomično i u boji. Ime Miró je poznato i veličina njegove vrijednosti utvrđena, pa je bilo žalosno vidjeti te listove neinvenozno stisnute između dva stakla, priljubljene uz nečist zid u potpuno pustim dvoranama. Kao da jedna svježja umjetnička invencija ovdje trune u prašini herbarija. Vasko Lipovac (13—26. VII) predstavio se dubrovačkoj publici samostalnom izložbom prije četiri godine. Prošle je godine primio nagradu »Slobodne Dalmacije«, koja se djelomično odnosi i na njegovu kompoziciju na sjevernom zidu restorana dubrovačkog hotela Argentina. Ovom izložbom Lipovac je pokazao daljnje mogućnosti svojih interesa u slikama objektima, čistih i usklađenih odnosa. Humana poezija i humani humor pravi su motivi toga posla.

Izložba pod naslovom Slikarska porodica Bukovac (28. VII—20. VIII) obuhvatila je značajnija Bukovčeva djela iz svih razdoblja njegova slikarskog puta. Izložba je popraćena katalogom, kojemu je sažet i pregledan predgovor napisala dr Vera

Kružić-Uchytíl. Uz djela Vlaha Bukovca na izložbi su prikazani i radovi članova njegove obitelji: njegovih dviju kćerki Ivanke Bukovac Javorsky i Jelice Bukovac, te Jelice Raosavljević. Izložba je u nešto suženom opsegu prenesena u Cavtat.

Dubrovački slikar Josip Trostman Pino (11—25. IX) izložio je dvadesetak ulja, te više crteža i tempera. Zapažena je bila izložba splitskog slikara Mile Skračića (25. IX—10. X). Predgovor u katalogu napisao je Zvonimir Mrkonjić. Skračić je pokazao rezultate svoga trogodišnjeg rada. Izlagao je dvadesetak ulja na drvu. U njima se osjeća savjest graditelja. Sve je dovedeno u miran, završen sklad: crtež, oblik, boja i opipljiva vrijednost površine. Tu je jedna intimna Dalmacija, ona na rubu sjene između dva sunca. Pored dalmatinskih slikara, često zavedenih mogućnostima kolorističkog »slobodnog stiha«, Skračić izvodi vješto i senzibilno svoju sonetnu slikarsku igru. On je već izgradio svoju pokrajinu, pozlaćenu unutrašnju uvalu.

U povodu Dana oslobođenja Grada priređena je tradicionalna, sedma po redu, izložba članova ULUH-a, pododbora Dubrovnik. Izlagali su: Ejub Begović, Tomislav Beran, Marija Jug-Pecarić, Lukša Peko, Đuro Pulitika, Marijan Kocković, Branko Kovačević, Ivan Mitrović, Mladen Pejaković, Viktor Šerbu, Josip Škerlj, Josip Trostman, Atina Tugfedić, Agnes Velikonja i Milena Zlatogorska. Kao gosti izlagali su: Ivo Jašić, Ljubo Kolovrat, Bosiljka Kovačević-Mijatović, Romana Milutin, Milovan Stanić, Pero Šantić, Branimir Vasić i Stjepan Anđelić. Ova je izložba bila pregled likovnog stvaralaštva slikara koji žive u Dubrovniku.

Radnički dom

U toku ljetnih mjeseci u predvorjima Radničkog doma izlagali su: dr Zoran Milenković, Dragutin i Karin Fradl, Impala Radojčić, Vanda

Mayer, Antun Portolan, Želimir Miladin, Pavao Perić, Krešimir Ledić, Anijka Maran, Ante Srdelić, Miho Šišo, Romana Milutin, Mira Keler, Pero Šantić, Irena Korošec, Lidija Kolarić, Marija Bautović, te likovna grupa »Dubrovnik« koju čine slikari Lukša Peko, Josip Škerlj, Agnes Velikonja, Marija Jug-Pecarić i kipar Ivo Jašić.

U Domu ULUH-a »Flora« bila je u toku čitavog ljeta održavana prodajna izložba dubrovačkih slikara i kipara, članova udruženja.

Među značajne likovne događaje ove sezone (1970) svakako valja uvrstiti restauraciju svetišta crkve dominikanaca, kao i otvaranje stalne izložbe muzejske zbirke u samostanu dominikanaca. Izloženi su manuskripti, najvrednije umjetnine u posjedu ovoga samostana, među kojima se ističu djela predstavnika »dubrovačke škole« Lovre Dobričevića i Nikole Božidarovića, vrijedan namještaj, te mnogobrojno crkveno posuđe s posebnim naglaskom na radovima staroga dubrovačkog zlatarstva. Stručni savjetnici pri obradi muzejskih eksponata bili su dr Cvito Fisković i dr Kruno Prijatelj, a likovnu opremu prostora izveo je akademski slikar Mladen Pejaković. Posebnu pomoć pri realizaciji ove muzejske zbirke pružio je Zavod za zaštitu spomenika kulture Dubrovnik i njegov direktor prof. Dubravka Beritić, a napose članovi dominikanskoga samostana u Dubrovniku.